

Maketuru le Rutu

Rutu

Rt

Tar dɔ maketuru te le Rutu

Ne ke maketuru le Rutu pa tare to dɔ ndɔ te ke Jujeje a aw ɔnje dɔ bbe ke Ijarayel. Tar le to tar le nje ke key le Elimeleke ke to dew ke bbe te ke Betelehem nange te ke Juda. Tar le unn kute dɔ tar ne-wungu te, tar tɔku bbo ke oso, tar kayn te lede, tar koy le Elimeleke, ke tar koy le nganne. Tar le tunga dɔ tar kuju ngonn te ke dda are gel nuju lede tel guku bbay. Tar ke ngeng nya me tarje te neenn to tar le deneje joo: Nawomi dene le Elimeleke, ke ngonn mume Rutu. Rutu ke to dene ke nange te ke Mowabe ndiki ta kinya go mumeje Nawomi ang ngaa ndiki ta kare nje ke le mumeje telje to nje ke laa. Rutu dene-ndubba le dew ke Ijarayel ke ayn isi nange te ke Mowabe tel to dene le mare dew ke Ijarayel bbay. Ria na Bowaje. Ngonn ke Bowaje de ke Rutu dujeje a to bɔ mbay Dabbitije. Rutu tel to mare kɔn-dene ke ngeng nya horo kɔn-deneje te ke Ijarayel, mba n̂-to ka Dabbitije.

Tar kaw le Nawomi, ke ngaweje, ke nganne bbe te ke Mowabe

¹ Dɔ ndɔ te ke nje-gangeje sariya ɔnje bbe ke Ijarayel, tɔku bbo oso. Mare dingaw ke Betelehem nange Juda te aw ke dene laa, ke nganne ke dingaw joo mba kisi bbe te ke Mowabe. ² Ri dingaw le na Elimeleke, ri dene laa na Nawomi,

ri nganne ke dingaw ke joo le na Malon de ke Kilyon. N-toje to dewje ke nange te ke Eparata* ke isije Betelehem nange Juda te. N-teeje ngonn bbe te ke ria na Mowabe le a, disije bbe te le.

Tar ne-kem-to-ndoo ke oso do Nawomi te

³ A ta koo a, Elimeleke ngaw le Nawomije le oy ngaa Nawomi nayn ke nganne ke dingaw ke joo le. ⁴ N-taaje deneje ke Mowabe. Ne ke dongor ria na Orpa, ri ne ke kara na Rutu. N-ddaje ngosi ke bbal doku. ⁵ Goe te a, Malon de ke Kilyon doyje ngaa dene le nayn ke kare baa turu nganne te ke joo, ke turu ngaweje te. ⁶ Nawomi in me bbe te ke Mowabe ke ngann mume ke joo ta tel ke Betelehem le mba noo na Nje-kisi ke ndo ke ndo dda me-maji ke dewje laa ddew ne-kusa te. ⁷ Notu bbe te ke nisi te le, ne ke ngann mume ke joo, dosoje ddew-bô ta tel nange te ke Juda. ⁸ Nawomi pa are ngann mume ke joo le na: « Ya, e-telje. Na na kara tel key le koenje! Maji kare Nje-kisi ke ndo ke ndo dda ke se me-maji ddew kara baa toke e-ddaje ke nje ke oyje ddem, e-ddaje sem ddem. ⁹ Maji kare Nje-kisi ke ndo ke ndo dda bba are isije ke maje kara kara toyn me key te le mare dingawje ke a taajese!» N-to mbide ngaa duruje do no te. ¹⁰ Dilaeje te na: « Baann ang, Ja kaw sei ke ro nje ke lei te.» ¹¹ Nawomi pa na: « Ngannem ke dene, E-telje! Mba ddi bba a kawje sem wa? Ma kase kuju ngannje ke dingaw kare taase bbay wa? ¹² Ngannem e-telje, awje! M-bbuka nya, mase taa ngaw ang ngaa. Bbo le munda mem to, ma to gir ngaw te til te neenn ta kuju ne ngannje ke dingaw ka,

¹³ a ngebbejede ndereng kare n̂-tokuje njaa wa? A mbeteje ta taa ngaw mba yeenn wa? Baann ang ngannem ke dene! Ne ke ingam neenn to ngeng nya uta engase. Mba Nje-kisi ke ndo ke ndo undam. ¹⁴ Duruje do no te bbay. Orpa to mbi mumeje a Rutu nayn saa. ¹⁵ Nawomi pa na: « Ya, nje-mari tel ke bbê le nje-ke laa, ke korje te laa. Oru goe.» ¹⁶ Rutu pa na: « A kuwam ke singa bba ma tel goi te ang ddem a kuwam ke singa kare minyai ang ddem! Lo ke aw te a, ma kaw te, lo ke e-dda bbe te a, ma dda bbe te, nje ke lei a to nje ke lem, ngaa Lubba lei a to Lubba lem, ¹⁷ lo ke oy te a ma koy te ngaa da dubbum loe teenn. Toke yo a kayn horoje ang a minyai a, maji kare Nje-kisi ke ndo ke ndo dda sem ne ke mee ndiki.» ¹⁸ Kake Nawomi oo to Rutu ndiki nya mba kaw saa a, ew roe pa saa tar.

Nawomi de ke Rutu n̂-teeje Betelehem

¹⁹ N-njaje joo keme ndereng n̂-teeje Betelehem. Kake dandaje Betelehem a, dewje toyn ke me bbe te le aaje lo ke tade ngaa deneje paje na: « Nawomi wase na wa?» ²⁰ N-pa narede na: «E-bbaremeje Nawomi ang. E-bbaremeje *Mara, mba Nje-singa-mongu ddam are minga wungu nya! ²¹ Maw ke ne-kinga a, Nje-kisi ke ndo ke ndo tel sem jim baa. Mba ddi a e-bbaremeje Nawomi wa? Nje-kisi ke ndo ke ndo pa tar naji ke majang dom te, Nje-singa-mongu ddam majang.» ²² Nawomi tel ke ngonnn mume Rutu ke to ngonnn nje-bbe ke Mowabe toke baann. N̂-teeje Betelehem kare

kunn kutu kuja teyn* te.

2

¹ Nawomi ee ke mare nuju le ngaweje. N̄-to dew ke bo ngaa ninga ne ddem. N̄-to dew ke me nuju te le Elimeleke, ria na Bowaje. ² Rutu, dene ke Mowabe le pa are Nawomi na: «Ma kaw ndoô mba kaw bburu jinga teyn, go dew te ke a koom maji keme te. Nawomi le pa are na: aw ngonnum.» ³ Naw ngaa naw n̄-bburu teyn go nje-kujaje teyn te. A ne umae are to ndo le Bowaje ke to dew ke me nuju te le Elimeleke le. ⁴ A ta koo a Bowaje in Betelehem tee gode te ngaa pa are nje-kujaje teyn le na: «Nje-kisi ke ndo ke ndo ee ke se!» N̄-telje ke tar dareje na: «Nje-kisi ke ndo ke ndo bbar tar ke maji doi te!» ⁵ Bowaje duju nje-kula laa ke to nje-ngem do nje-kujaje teyn na: «Ngonn ke dene neenn to le na wa?» ⁶ Nje-kon do nje-kujaje kande ko le paje are na: «N̄-to ngonn ke dene ke Mowabe ke Nawomi ddee saa. ⁷ Ngonn ke dene le pa na na bburu teyn ke ta kareje te ngaa na bburu jinga teynje ke nayn horo kareje te. Lew baa ke n̄-ddee ke esindo njaa, nar ta kula te nyom, naw nuwa roe key mba goju kare baa.» ⁸ Bowaje pa are Rutu na: «Ngonnum, aw e-bburu ne me mare ndo te dang ang ngaa, e-nayn neenn. Uwa go ngann nje-kulaje lem ke dene, oo maji wa!» ⁹ Unda kemi do ndo te ke daw duja koo me te neenn ta uwa go nje-kulaje lem ke dene. Oo wa, mpa mare nje-kulaje lem ke dingaw kare ta dinyai

* **1:22** Me maketuruje te ke dang to ble, kande ko ke to nange te le jiipeje.

ddekeke. Bbo kunda maann a ɔin a, aa lo me joo maannje te toonn a, a kay maann ke nje-kulaje lem toje. ¹⁰ Yeenn a n̂-tee noso, n̂-debbe keme ke nangê ngaa, n̂-pa nare na: «Ema ke m-to nje-mba neenn a, ddew ddi te bba oom te dew ngaa e-ddasem me-maji neenn wa?» ¹¹ Bowaje pa are na: « Dɔru gel neje toyn ke e-dda ke mumije darem. Neje ke unn kute yo te le ngawije, ddew ke toke inya ne boije ke kɔinje ke bbe kuji mba ddee ne ke horo dewje te ke e-gerede kete ang. ¹² Maji kare Nje-kisi ke ndɔ ke ndɔ tel ke mare ari wɔju dɔ ne ke e-dda! Nje-kisi ke ndɔ ke ndɔ, Lubba le Israel ke e-ddee ta kiya rɔi kɔ gole te ari kuka lei.» ¹³ Rutu pa na: « Oom to dew kemi te ebbemje. E-wul mem. E-pa tar ke uru dɔ bbengere bbere te lei ke dene. Ta koo maji a m-mbɔbbu mbɔr nje-kulaje lei ke dene kara ang.» ¹⁴ Kare ne-kusa ase a, Bowaje pa are na: « E-ngese ke kete usa ne, ula bina lei me maann nayn te.» Nisi mbɔr nje-kujaje kande ko te. Bowaje are mare kande ko ke n̂-ndaw nusa nare mee ndann ngaa n̂-ngem kese. ¹⁵ Goe te a nin taar ta bburu a Bowaje unn ndu are nje-kulaje laa na: «Inyaje ddew areje n̂-bburu horo kare teynje te tɔ bbo ɔkeje ddew ang. ¹⁶ Inyaje mare jinga waa horo kareje te areje n̂-bburu, ta inje saa ang.» ¹⁷ N-bburu ne me ndɔɔ te le ndereng lo kul ngaa nunda ne ke n̂-bburu le ngaa ninga kande ne le ngɔsi ke bay sembe kara. ¹⁸ Noto naw ne bbê ngaa n̂-toju mumeje ne ke n̂-bburu le. N-tee ke kese ne-kusa ke nayn le nare. ¹⁹ Mumeje duje na: « Lo ke dda a e-bburu ne te bbokene wa? E-dda kula dda wa? Lubba bbar tar ke maji dɔ dew

te ke unda keme doi te neenn!» Nɔru gel neje toyn ke nday dɔe te nare mumeje, ngaa n̂-pa na: « Ri dew ke m-dda kula ndɔɔ laa na Bowaje.»²⁰ Nawomi pa are ngonnn mume na: « Maji kare Nje-kisi ke ndɔ ke ndɔ ke ndɔ toyn aw dda maji ke dewje ke isije kem baa ddem, ke dewje ke oyje ddem bbar tar ke maji dɔ dingaw te neenn! Nawomi pa are bbay na: «Dingaw le to nuju leje ke danna njaa. Ne horo dewje te ke to tar lede ta taaje to dene ndubbaje*.»²¹ Rutu ke to dene ke Mowabe tel pa na: « Dingaw le pa arem tɔ na: E-nayn go nje-kulaje te lem nyɔm kula kuja koo ndɔɔ lem nunga.»²² Nawomi pa are ngonnn-mume Rutu na: « Ngonnum, maji kare e-nayn ke nje-kulaje laa ke dene ngaa maji kare dew ingai me mare ndɔɔ te dang dda sei singa ang.»²³ N-nayn ke nje-kulaje le Bowaje mba bburu ne ndereng ndɔ ke kula kuja teyn†, ke waa tunga. N-nayn ke mumeje.

3

¹ Mumeje Nawomi pa are na: «Ngonnum, maw m-sange ddew ta kare uwa rɔi ngaa ta kare isi ke maje. ² Ke bbasine, Bowaje ke aw rɔ nje-kulaje te laa ke dene teenn le to nuju leje le maa? Ne njaa na to teyn ke to bbal te til te neenn. ³ E-ndoko maann, e-ndeem ubbu, ula kubbu ke kura bbo aw lo to teyn te. Are nusa ne toyn, nay ne toyn bba ta e-toju rɔi. ⁴ Naw ta to nangê a, aa lo ke na to te ke maje. Goe te a, uwa ne gole te

* **2:20** Horo jiipeje te bbo dingaw oy a, ngokɔen ee ke ddew mba taa dene laa, ke ne-kingaje laa. † **2:23** Oo 1.22

oo a, e-to nangê ko gôle te a, ne njaa na toji ne ke a dda.»* ⁵ N̄-pa nare na: « Ma dda ne toyn ke e-pa arem.» ⁶ N̄otu naw bbal te le ngaa n̄-dda neje toyn ke mumeje pa are. ⁷ Bowaje usa ne ke ay ne ngaa ee ke r̄o-neel. Naw n̄-to mbor kande ko te ke to d̄o jin te le. Rutu ngeyn jann jann ddee uwa ne gôle te oo ngaa to nangê ko gôle te. ⁸ Lo m̄ongu nyenene ngaa Bowaje le ndebbe a turu r̄oe: Na ta koo a mare dene to ko gôle te. ⁹ N̄-duju na: «Ei na wa?» Nila te na: «Ema Rutu nje-kula lei ke dene aann. Uwa ta kubbu lei ila d̄o nje-kula te lei mba to tar lei ta tam to dene-ndubba.» ¹⁰ N̄-pa nare na: Ngonnum ke dene, Nje-kisi ke nd̄o ke nd̄o bbar tar ke maji d̄oi te! Kula ddai ke guku neenn to ke d̄ogole uta ye ke kete bbay, mba aw e-tubba go ngann basanje ke nje-ndooje wase nje ne-kingaje ang. ¹¹ Bbasine, ngonnum, are bbel ddai ang. Ma dda ne toyn ke a dujum, mba dewje toyn ke bbe leje gereje to e-to dene ke maji nya. ¹² T̄ok̄or̄o njaa, to tar lem ta tai to dene-ndubba, a mare dew ke kula nuju laa to nḡosi nya ke ngawije utam to. ¹³ E-to neenn. Lo are ke esin a bbo n̄-diki ta taai to dene-ndubba a na taai, a bbo n̄-ndiki ang a, ma taai ture te, Nje-kisi ke nd̄o ke nd̄o ee teenn! E-to neenn ndereng lo are. ¹⁴ Rutu to ko gol Bowaje te ndereng ta-lo-kare ngaa nin taar ke lo ke to pipi mba Bowaje ndiki kare dew gere to Rutu ddee lo to waa ke teyn te neenn ang. ¹⁵ N̄-pa nare na: E-ddee ke kubbu ke ngal ke r̄oi teenn ke ne ta uwa tae ke maje. N̄-dda to ke baann ngaa noju teyn

* **3:4** Ne ke Rutu dda le toju to n̄-ndiki ta kare Buwaje ngeme

ke ne gɔl misan nungu me kubbu te le nunda dɔe te a, Bowaje le tel aw bbê. ¹⁶ Ruth tel ddee rɔ mumeje te ngaa mumeje le pa na: Na baann wa ngonnum? Nɔru gel neje tɔyn ke dingaw le dda mbata laa. ¹⁷ Nunn ne nɔju ne teyn le gɔl misan narem ngaa n̂-pa narem na: « A tel jii baa rɔ mumije te ang.» ¹⁸ Nawomi pa na: «Ngonnum e-nayn rɔm te neenn oo gel ne neenn bba, mba tar neenn goto bbokone njaa bba dingaw neenn a kila wure nangê.»

4

¹ Bowaje tee isi lo dda tar te ta ndoko te ddaka. A ta koo a dingaw ke to tar laa ta taa Rutu to dene-ndubba ke Bowaje pa tar laa le unda lo tee.* Bowaje pa na: « Ei neenn, e-ddee isi nangê neenn.» ² Bowaje bbar dingawje dɔku horo toku dewje te ke eeje me bbe teenn, ngaa pa na: « Isije neenn ngaa disije nangê.» ³ N̂-pa nare dew ke ee ke ddew ta taa Rutu to dene-ndubba le na: « Nawomi ke in bbe te ke Mowabe tel le aw labbe lo le ngokɔnje Elimeleke. ⁴ A ema, meje ta pa kare e-ndoko lo le kem dewje te ke isije neenn, ke kem toku dewje te neenn! A bbo e-ndiki ta ndoko a e-ndoko! A bbo a ta ndoko ang a, e-pa arem. Mba mare dew ke dang ke to tar laa ta ndoko lo le goto. Goi te bba to ema.» Dingaw le ila te na: «Ema njaa ma ndoko.» ⁵ Bowaje pa na: « Ndɔ ke a ndoko ne ndɔɔ le ji Nawomi te a to ndɔ ke a taa ne Rutu dene ke Mowabe ke to dene-ndubba, mba kare ri ngaweje ke oy mban nayn dɔ ne-kingaje te laa.» ⁶ Dingaw ke to tar

* 4:1 Oo 2.20

laa ta ndoko lo le pa na: « Ma ndoko lo le ang. Bbo m-dda baann a ma tuju ne-ndubba lem. E-ndoko lo ke to tar lem ta ndoko le to lei, ddew ke ma ndoko ne goto.» ⁷ Lew, do nange te ke Ijarayel, bbo dew a ta dda mare ne toke le, taa dene-ndubba wase toke le mbel naa mare ne a, dew ke kara oru ne-gol laa are ye ke kara. Neenn le to tar-naji horo ngann le Ijarayelje te. ⁸ Dew ke to tar laa ta taa dene-ndubba le pa are Bowaje na: « E-ndoko ndoo le to lei!» Ngaa Buwaje oru ne-gol laa. ⁹ Bowaje pa are dewje ke toku, ke dewje toyn ke nange te ke Ijarayel na: « Bbokone e-toje to nje-tar najije waju do neje le Elimeleke, ke neje le kilyon, ke neje le Malon ke m-doko ji Nawomi te. ¹⁰ Rutu dene ke Mowabe ke to dene le Malon le njaa kara m-tae to dene lem. Ma kunda ne ko-ri ngaweje mba kare ri ngaweje le nayn horo ngakoenje te ddem, nayn horo dewje te ke aw isije lo dda tar te ta ndoko te ddem. E-toje to nje-tar-naji nejeenn bbokone.» ¹¹ Dewje toyn ke isije ta ndoko te le, ke dewje ke toku paje na: «N-toje to nje-tar naje njaa. Maji kare Nje-kisi ke ndo ke ndo dda bba are dene ke ande me key te lei to toke le Rasel, ke Leya, dede joo kem ke dundaje gel ngann le Ijarayelje nangê. Maji kare e-ddee to nje-ne-kinga nange te ke Eparata ta are rii bbar me Betelehem te. ¹² Maji kare ngannje ke Nje-kisi ke ndo ke ndo a kari ddew te le dene ke inga neenn ddaje are me key lei to ddew kara baa toke me key le Perese ke Tamar uje are Juda.» ¹³ Bowaje taa Rutu to dene laa ngaa n-mbon saa naa. Nje-kisi ke ndo ke ndo dda are Rutu uwa sem ngaa uju gonn ke dingaw. ¹⁴ Deneje paje

are Nawomi na: « Jɔsuje gaji Nje-kisi ke ndɔ ke ndɔ ke bbokone ari dew ke nje-kuka dɔi ke ria a bbar nange Ijarayel te tɔyn. ¹⁵ Ngonn le a dda kare ubba singa ngaa, na dda sei ndɔ bbuka te lei mba, ngonn mumi ke ndikii nya a uje. Ngonn mumi le uta ngannje ke dingaw siri.» ¹⁶ Nawomi taa ngonn le ote kare te ngaa n̂-ddee to nje-ngem ngonn le. ¹⁷ Nje-ninn-key-mareje undaje ri ngonn le na: «Duju ngonn dare Nawomi!» Nbbareje na Obede. Obede le a to bɔ Ijayije, Ijayi le a to bɔ Dabbitije. ¹⁸ Ri nje ke gel Perese te le to toke be: Perese uju Heteserɔn, ¹⁹ Heteserɔn uju Ram, Ram uju, Aminadabe, ²⁰ Aminadabe uju Nasɔn, Nasɔn uju Salma, ²¹ Salma uju Bowaje, Bowaje uju Obede, ²² Obede uju Ijayi, Ijayi uju Dabbiti.

Tar le Lubba ke tar Kabba
Kaba: Tar le Lubba ke tar Kabba Bible

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kabba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

42d55340-9c90-56ec-bf99-50cbf96e48a7